

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ZONGULDAK
KÖMÜR JEOPARKI | COAL GEOPARK

TİCARİLEŞME SÜRECİNDE MARKALAŞMA VE MARKA TESCİLİ

Doç. Dr. Şenay SARAÇ
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Sınai Mülkiyet Hakları Tüzel Kişi Yetkilisi

23 Eylül 2024, Zonguldak

SUNUM AKIŐI

- Fikri ve Sınai Haklar Ayrımı
- Marka Olmak
- Marka Hakkı
- Marka Olabilecek İşaretler
- Marka Örneği
- Marka Tescilinde Ret Nedenleri
- Markanın Kullanılması
- Marka Başvurusu ve Sınıflandırma
- Markanın Koruma Süresi ve Yenileme
- Jeoparkların Markalaşma Sürecinde Rolü
- Genel Değerlendirme

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIğI

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Fikri ve Sınai Haklar (Intellectual and Industrial Property Rights)

• Bir Fikrim Var !

- Fikri ve sınai mülkiyet hakkı, insanların fikri çabaları ve emekleri ile ortaya çıkardıkları ürünleri için koruma sağlayan haklardır.
- Hak sahipleri, hakka konu ürünü veya ürünlerini bu elde edilmiş biçimiyle belli bir süre başkalarının kullanmasını engellemiş olur.

- Fikri ve sınai mülkiyet hakları, GAYRİ MADDİ MAL niteliği taşır.
- Fikri ve sınai mülkiyet hakları SOYUT haklardır.

Fikri ve Sınai Haklar Ayrımı

- Fikri ve Sınai Haklar Ayrımı

Müzik

Web/Multimedya

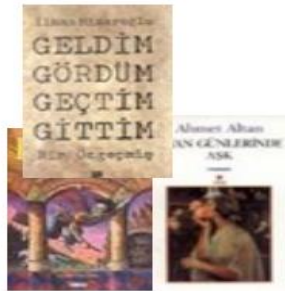
Tasarım

Resim

Buluş

Kitap

Yazılım

Marka/
logo

- Sınai Haklar

- Patent
- Faydalı Model
- Marka

- Tasarım
- Coğrafi İşaret
- Geleneksel Ürün Adları

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Marka Olmak...

- Marka Olmak Ne İfade Eder?

- Yönetim, Organizasyon, Sistem, Üretim, Pazarlama, Satış, Dağıtım, Servis ve Tanıtım konularında, bir ticari organizasyonun bir bütün olarak başarılı ve verimli olması demektir.
- Güçlü bir markanız varsa, satış yapmak için neredeyse hiç uğraşmanız gerekmez. Müşteriler, tekliften önce sizin neyi temsil ettiğinizi bilir.

• Marka Olmak Ne İfade Eder?

- Şirketlerin ve ürünlerinin rakiplerinden farklılaşmasına neden olur.
- Müşterilerin gözünde şirketin imaj ve şöhretinin oluşmasına katkıda bulunur.
- Firmaların pazarlama stratejilerinde kilit rol oynarlar.
- Şirketin müşteri kitlesinin oluşmasına ve şirket itibarının artmasına yardımcı olur.
- Marka sahibinin izni dışındaki her türlü kullanımını engelleme hakkı verir. (para cezası, hapis cezası)
- Rakip firmaların aynı veya benzer ürün/hizmetler için aynı veya ayırt edilmeyecek derecede benzer markayı kullanmaları halinde markaya yapılan yatırımların zarar görmesini engeller.

• Markanın Önemi

- Haksız rekabet ve taklitçiliğe karşı etkili bir yoldur.
- Devir, lisans gibi işlemlere konu olarak şirkete ek gelirler sağlayabilir.
- Taklidin önlenmesini sağlar.

• Marka Oluştururken Dikkat Edilmesi Gerekenler:

- Kolay okunabilmeli,
- Ayırt edici özelliği bulunmalı,
- Kolayca taklit edilememeli,
- Okunuşu kulağa hoş gelmeli,
- Tüketicinin zihnine işlemeye ve bilinçaltına tesir etmeye elverişli olmalı,
- İhracat yapılacaksa ihracat yapıldığı ülkenin dilinde kötü bir anlamı bulunmamalı.

Markayı kullanmaya başlamadan önce başkası adına tescilli olup olmadığı konusunda araştırma yapılmalıdır.

Bir markada aranacak en önemli özellik, bir işletmenin mal veya hizmetlerini diğer işletmelerin mal veya hizmetlerinden AYIRT ETME GÜCÜNÜN bulunmasıdır.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Marka Türleri

- Ticari Markalar
- Hizmet Markaları
- Ortak Markalar
- Garanti Markaları
- Tanınmış Markalar

Ortak Marka: Üretim veya ticaret veya hizmet işletmelerinden oluşan, bir gurubun mal veya hizmetlerini diğer işletmelerin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeye yarayan işarettir.

Garanti Markası: Marka sahibinin kontrolü altında bir çok işletme tarafından o işletmelerin ortak özelliklerini, üretim usullerini, coğrafi menşelerini ve kalitesini garanti etmeye yarayan işarettir.

Ticaret Markası: Bir işletmenin imalatını ve/veya ticaretini yaptığı malları, başka işletmelerin mallarından ayırt etmeye yarayan işarettir.

Hizmet Markaları: Bir işletmenin hizmetlerini diğer işletmelerin hizmetlerinden ayırt etmeye yarayan işarettir.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Marka Hakkı Süreci

• Marka Olabilecek İşaretler

Marka, bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde **sicilde gösterilebilir olması şartıyla**

kişi adları dâhil sözcükler,

şekiller,

renkler,

harfler,

sayılar,

sesler ve

malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işaretten oluşabilir.

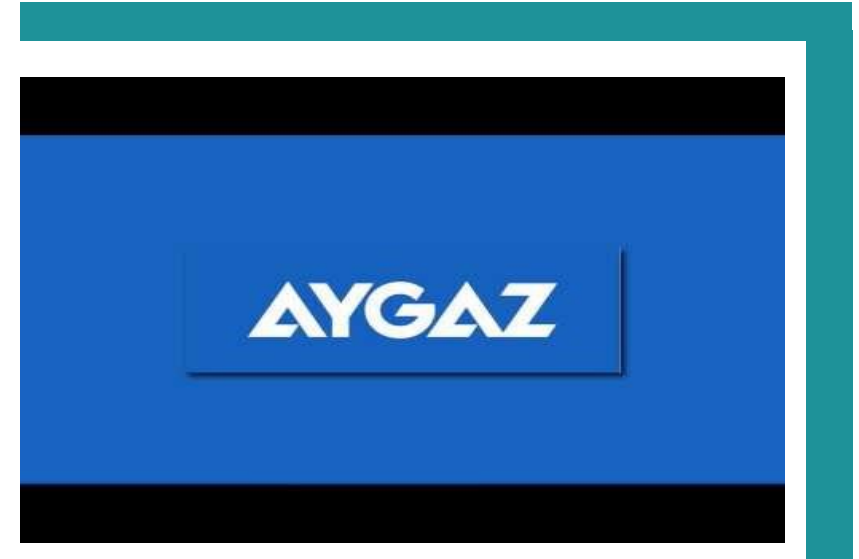
- Marka Olabilecek İşaretler

Sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların veya ambalajlarının biçimi gibi görme duyusu ile algılanabilen işaretler veya bunların kombinasyonundan oluşan işaretlerin marka başvurusuna konu edilmesi halinde **marka örneği, başvuru formu ile Türk Patent ve Marka Kurumu'na sunulur.**

• Geleneksel Olmayan Markalar

- Başvurunun **ses markası** olarak tescilinin talep edildiği hallerde bunun başvuru formunda açıkça belirtilmesi ve işaretin elektronik ortamda dinlemeye ve saklamaya elverişli kaydının Kuruma sunulması gerekir.
- Başvuru sahibi nota ile gösterimin mümkün olduğu hallerde bu gösterimi de başvuruyla birlikte sunabilir.
- **Video, ses kaydı**

• Geleneksel Olmayan Markalar

- Başvurunun **üç boyutlu marka** olarak tescilinin talep edildiği hallerde bunun başvuru formunda açıkça belirtilmesi, ayrıca koruma konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayacak şekilde işaretin tek bir yönden veya farklı açılardan görünümünü içeren gösterimlerinin Kuruma sunulması gerekir.
- Bu gösterimler, **en fazla altı farklı açıdan** görünümü içerecek ve markanın bütünlüğünü bozmayacak şekilde olmalıdır.

• Geleneksel Olmayan Markalar

- Başvurunun **hareket markası** olarak tescilinin talep edildiği hallerde bunun başvuru formunda açıkça belirtilmesi ve işareti oluşturan hareketi tasvir eden bir görüntünün veya hareketsiz ya da hareketli görüntü dizisinin Kuruma sunulması gerekir.
- Gösterimler, markanın bütünlüğünü bozmayacak nitelikte olmalıdır.
- Hem ses hem hareket olabilir.

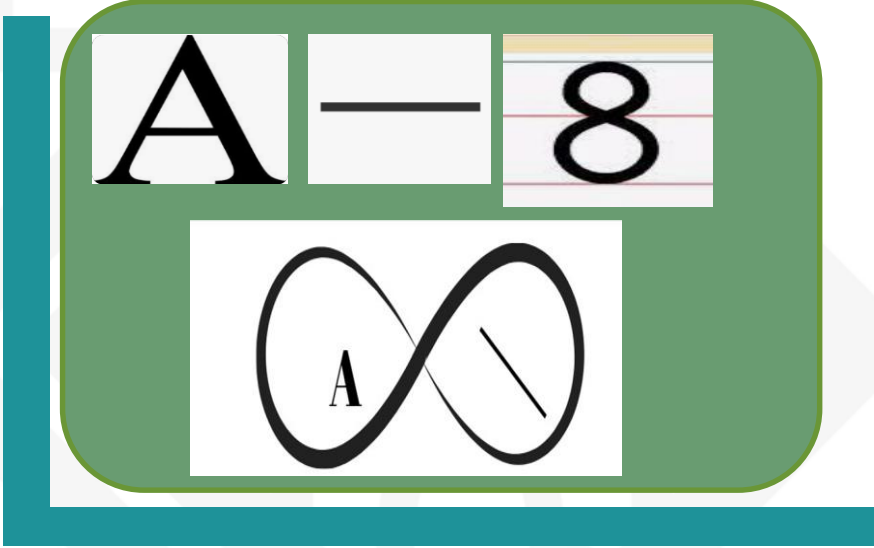
T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

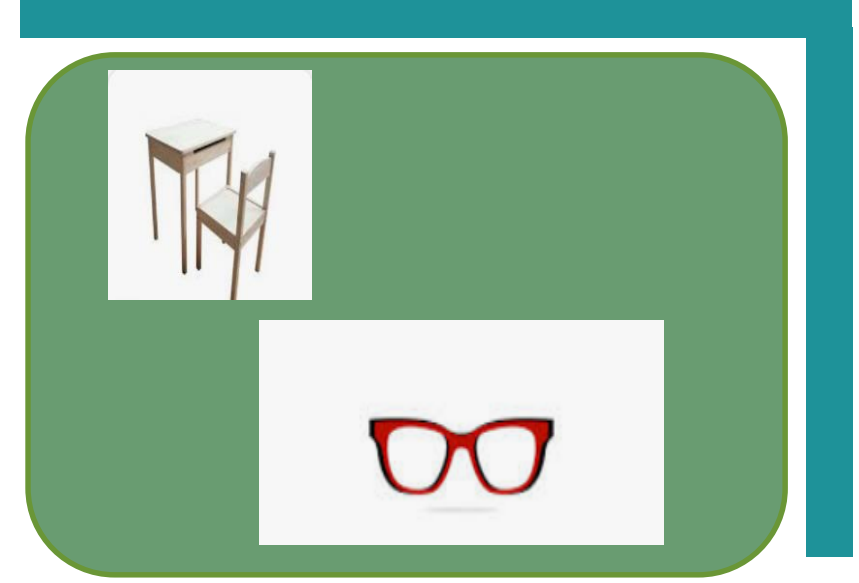

Marka Tescilinde Ret Nedenleri

• Mutlak Ret Nedenleri

- **Soyut ayırt ediciliği** olmayan işaretler; tek başına harf, renk, rakam, nokta, işaret ayırt edici değildir.

- Herhangi bir **somut ayırt edici** niteliğe sahip olmayan işaretler.
- Örneğin, masa üreticisi için masa şekli veya gözlük üreticisi için gözlük şekli marka logosu olamaz.

• Mutlak Ret Nedenleri

ÇAY KEYFİ..... Çay için

ALTIN Takılar için

KAÇMAZ... Çorap için

TULUM.... Peynir için

Olmaz.....

İlişkili olmayan sektörlerde olabilir...

ÇAY KEYFİ... Bisküvi markası

ESEN..... ESENE

WHITELINE.... WhiteLINE

*En çok dayanak gösterilerek red veya kabul verilen madde.

- Ticaret alanında **cins, çeşit, vasıf, kalite, miktar, amaç, değer, coğrafi kaynak** belirten veya malların üretildiği, hizmetlerin sunulduğu zamanı gösteren veya malların ya da hizmetlerin diğer özelliklerini belirten işaret veya adlandırmaları münhasıran ya da esas unsur olarak içeren işaretler.

- Aynı veya aynı türdeki mal veya hizmetlerle ilgili olarak **tescil edilmiş** ya da daha **önceki tarihte tescil başvurusu** yapılmış marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer işaretler.

• Mutlak Ret Nedenleri

AVUKAT

SANAYİ ODASI

MÜHENDİS

ENDÜSTRİ

Ürünü doğrudan tanımlıyor

ÇEK

SENET

Finansal hizmetler için uygun değildir.

- Ticaret alanında **herkes tarafından kullanılan** veya **belirli bir meslek, sanat veya ticaret grubuna mensup** olanları ayırt etmeye yarayan işaret veya adlandırmaları münhasıran ya da esas unsur olarak içeren işaretler.

balon ürünleri için

Otomobil lastiği için

- **Malın doğası** gereği ortaya çıkan şeklini ya da başka bir özelliğini veya teknik bir sonucu elde etmek için zorunlu olan veya mala asli değerini veren şeklî ya da başka bir özelliğini münhasıran içeren işaretler.

• Mutlak Ret Nedenleri

ISPARTA... Halı için Isparta dışından başvuru

TRABZON ...Tereyağı için Trabzon dışından başvuru

BANKA... Tek başına olmaz..
Tamamlayıcı sözcük eklenirse olur
(Akbank, İşbankası..)

Harika ...tüm sınıflar red.

Madde 6 mükerrer 2

Markalar: Devlet Amblemleri, Resmi Ayar Damgaları ve Devletlerarası Teşkilatların Amblemleri ile ilgili Yasaklar

Bayraklar, Para birimleri, uluslararası organizasyonu gösteren semboller ...olmaz

- Mal veya hizmetin **niteliği, kalitesi veya coğrafi kaynağı** gibi konularda halkı yanıltacak işaretler.

- **Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesine göre reddedilecek işaretler..**

• Mutlak Ret Nedenleri

- Kamuyu ilgilendiren, **tarihi ve kültürel değerler** bakımından halka mal olmuş diğer işaretler ile yetkili mercilerce tescil izni verilmemiş olan armaları, nişanları veya adlandırmaları içeren işaretler.
- Örneğin, Atatürk, Türk, Karagöz-Hacivat, Almanyanın sembolü, Avusturyanın sembolü gibi...

- Dini değerleri ve sembolleri içeren işaretler.

• Mutlak Ret Nedenleri

EROİN

TERÖRİST gibi...

- Kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı işaretler

OSMAN

Trabzon Tereyağı

HAYDİ

Malatya Kayısı

- Tescilli coğrafi işaretten oluşan ya da tescilli coğrafi işareti içeren işaretler

• Mutlak Ret Nedenleri- İSTİSNA

- Bir marka, başvuru tarihinden önce kullanılmış ve başvuruya konu mal veya hizmetler bakımından bu kullanım sonucu **ayırt edici nitelik** kazanmışsa bu markanın tescili birinci fıkranın (b), (c) ve (d) bentlerine göre reddedilemez.

• Mutlak Ret Nedenleri- İSTİSNA

- Bir marka başvurusu, önceki marka sahibinin başvurunun tesciline açıkça **muvafakat** ettiğini gösteren **noter onaylı** belgenin Kuruma sunulması hâlinde birinci fıkranın (ç) bendine göre reddedilemez.
- Muvafakatnameye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

• Nispi Ret Nedenleri

- Tescil başvurusu yapılan bir markanın, tescil edilmiş veya önceki tarihte başvurusu yapılmış marka ile aynılığı ya da benzerliği ve kapsadığı mal veya hizmetlerin aynılığı ya da benzerliği nedeniyle, tescil edilmiş veya önceki tarihte başvurusu yapılmış marka ile **halk tarafından ilişkilendirilme ihtimali de dâhil karıştırılma ihtimali varsa** itiraz üzerine başvuru reddedilir.
- Ticari vekil veya temsilcinin, marka sahibinin izni olmaksızın ve haklı bir sebebe dayanmaksızın markanın aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerinin kendi adına tescili için yaptığı başvuru, marka sahibinin itirazı üzerine reddedilir.
- Tescil başvurusu yapılan markanın başkasına ait kişi ismini, ticaret unvanını, fotoğrafını, telif hakkını veya herhangi bir fikri mülkiyet hakkını içermesi hâlinde hak sahibinin itirazı üzerine başvuru reddedilir.

• Nispi Ret Nedenleri

- Başvuru tarihinden veya varsa rüçhan tarihinden önce tescilsiz bir marka veya ticaret sırasında kullanılan bir başka işaret için hak elde edilmişse, bu işaret sahibinin itirazı üzerine, marka başvurusu reddedilir.
- Paris Sözleşmesi bağlamındaki **tanınmış markalar** ile aynı veya benzer nitelikteki marka başvuruları, aynı veya benzer mal veya hizmetler bakımından itiraz üzerine reddedilir.
- Türkiye’de ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle haksız bir yararın sağlanabileceği, markanın itibarının zarar görebileceği veya ayırt edici karakterinin zedelenebileceği hâllerde, aynı ya da benzer markanın tescil başvurusu, haklı bir sebebe dayanma hâli saklı kalmak kaydıyla, başvurunun aynı, benzer veya farklı mal veya hizmetlerde yapılmış olmasına bakılmaksızın önceki tarihli marka sahibinin itirazı üzerine reddedilir

• Nispi Ret Nedenleri

- Ortak markanın veya garanti markasının yenilenmeme sebebiyle koruma süresinin sona ermesinden itibaren **üç yıl içinde yapılan**, ortak marka veya garanti markasıyla aynı veya benzer olan ve aynı veya benzer mal veya hizmetleri içeren marka başvurusu, önceki hak sahibinin itirazı üzerine reddedilir.
- Tescilli markanın yenilenmeme sebebiyle koruma süresinin sona ermesinden itibaren iki yıl içinde yapılan, bu markayla aynı veya benzer olan ve aynı veya benzer mal veya hizmetleri içeren marka başvurusu, önceki marka sahibinin itirazı üzerine bu iki yıllık süre içinde markanın kullanılmış olması şartıyla reddedilir.
- Kötü niyetle yapılan marka başvuruları itiraz üzerine reddedilir

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Markanın Kullanılması

- Tescil tarihinden itibaren beş yıl içinde haklı bir sebep olmadan tescil edildiği mal veya hizmetler bakımından marka sahibi tarafından Türkiye’de ciddi biçimde kullanılmayan ya da kullanımına **beş yıl** kesintisiz ara verilen markanın **iptaline** karar verilir.
- Aşağıda belirtilen durumlar da birinci fıkra anlamında markayı kullanma kabul edilir:
 - a) Markanın ayırt edici karakteri değiştirilmeden farklı unsurlarla kullanılması.
 - b) Markanın sadece **ihracat amacıyla** mal veya ambalajlarında kullanılması.
- Markanın, marka sahibinin izni ile kullanılması da marka sahibi tarafından kullanım olarak kabul edilir.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Sınıflandırma

• Nice Anlaşması

Mallar 1-34 arası...

- Her başvuruyla sadece bir markanın tescili talep edilebilir.

Hizmetler 35-45 arası..

- Kurum, başvuruda yer alan mal veya hizmetlerin ait olduğu sınıflarda ve sınıf numaraları üzerinde gerekli düzeltmeleri yapabilir.

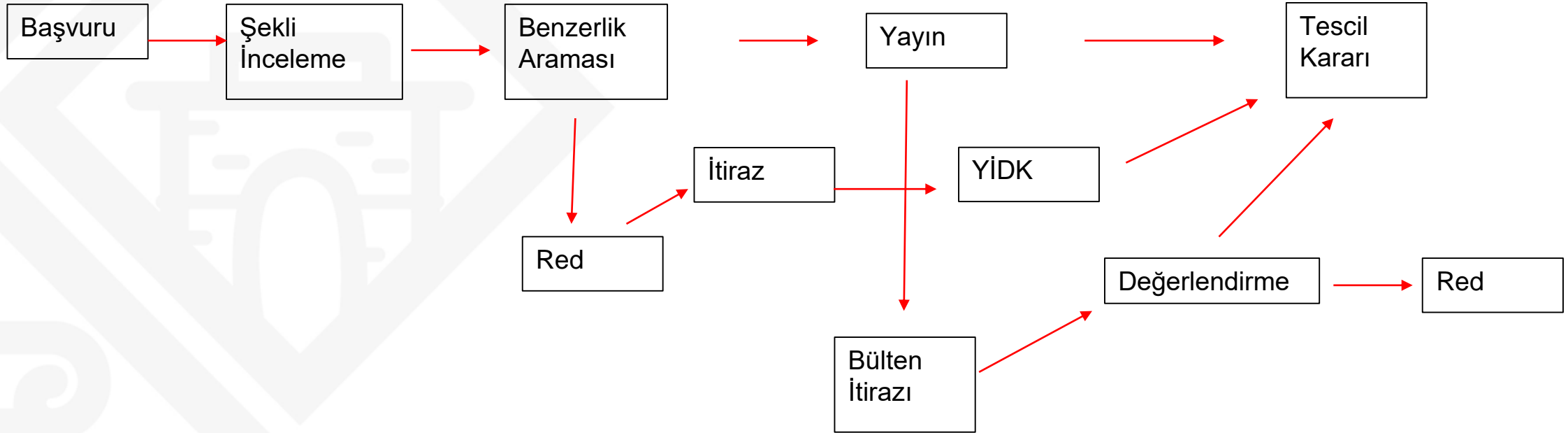
T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Markanın Tescili

Marka tescil süreçleri:

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Markanın Koruma Süresi ve Yenileme

- **Koruma Süresi**

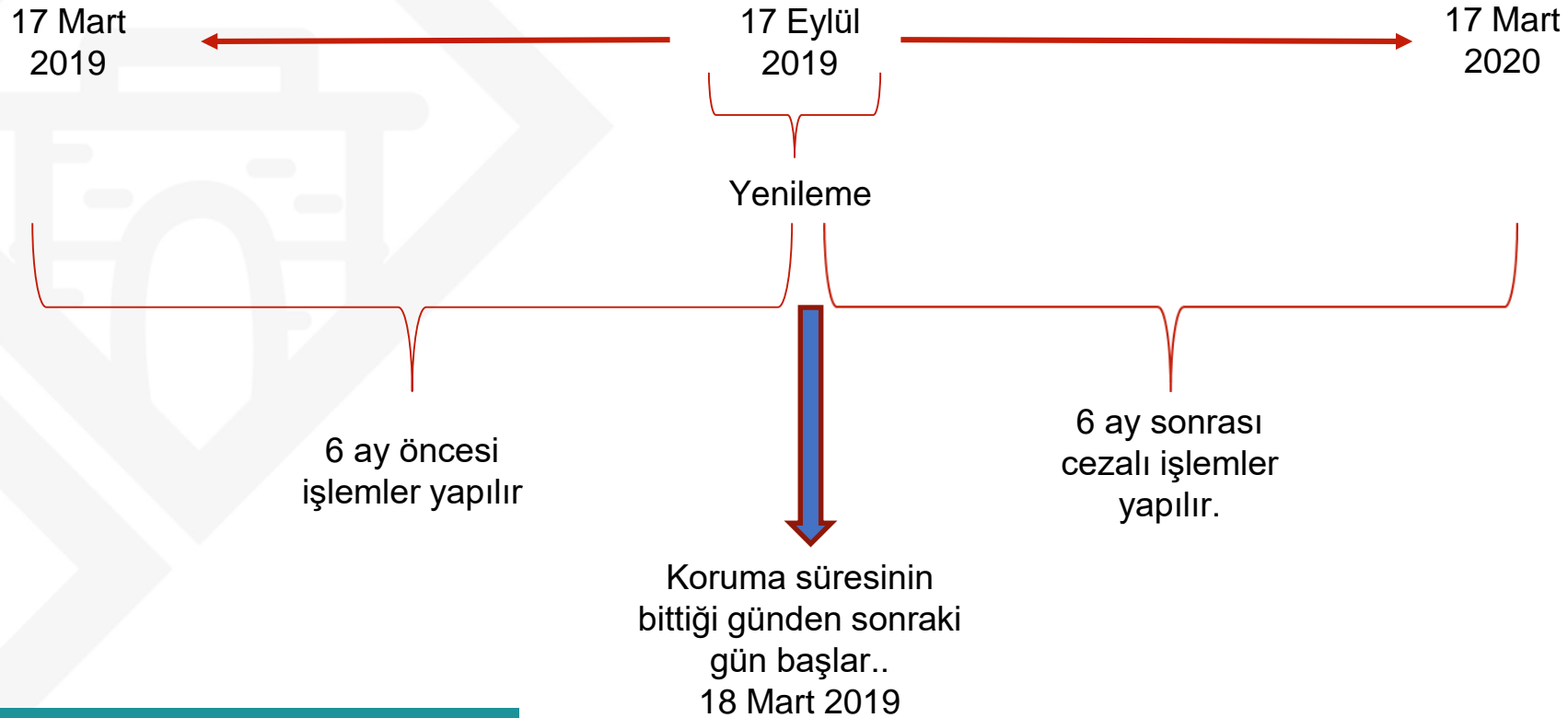
Tescilli markanın koruma süresi başvuru tarihinden itibaren **on yıldır**. Bu süre, onar yıllık dönemler hâlinde yenilenir.

Yenileme talebinin marka sahibi tarafından koruma süresinin sona erdiği tarihten **önceki altı ay içinde** yapılabilir.

Yenileme talebi, koruma süresinin **sona erdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde ek ücretin** ödenmesi şartıyla da yapılabilir.

- Örnek

- Örnek

Marka Başvuru Tarihi: 06.06.2011
Marka Tescil Tarihi: 17.05.2012
Koruma süresinin bitiş tarihi: 06.06.2021
Cezalı yenileme süresinin bittiği tarih: 06.12.2021

Normal Yenileme Süresinin
Başlangıç tarihi: 06.12.2020
Bitiş Tarihi: 06.06.2021

Ek Ücretli Yenileme Süresinin
Başlangıç tarihi: **07.06.2021**
Bitiş Tarihi: 06.12.2021

6 Ay

6 Ay

Koruma Süresi Değişmez!!

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Jeoparkların Markalaşma Sürecinde Rolü

• Jeoparkların Temel Amaçları

THE GLOBAL GOALS

2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA HEDEFLERİ

01

Jeolojik, doğal ve kültürel zenginliklerin korunması ve tanıtılması

02

Bilimsel araştırmaların yapılması

03

Eğitim ve farkındalık çalışmalarıyla yerkürenin tanıtılması ve koruma bilincinin oluşturulması

04

İş birliği ve ortaklıkların güçlendirilmesi

05

Sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlanması

• Jeoparklar ve Markalaşma

- Jeoparklar, eğitim, yerel katılım ve kırsal kalkınmaya önem verir.
- Dolayısıyla yerelden başlayan, sürdürülebilir kalkınma hareketidir.

- Sürdürülebilir turizm ve destinasyon yönetimi konusunda yol göstericidir.
- **Jeoturizmi** geliştirerek ziyaretçi sayısını artırmaktadır.
- Kırsalda gelir kaynaklarını çeşitlendirerek **katma değer** artışı sağlamaktadır.
- Şehrin marka değerini artırıcı rolü vardır.

- Jeoparklar yerel üretim, yerel ürünlerin satışı ve yerel üreticilerin markalaşması gibi süreçleri desteklerler.
- Coğrafi işaretli ürünlerin ve dezavantajlı grupların desteklenmesini sağlarlar.
- Şehrin zengin kültürel ve doğal değerlerini markalaştırarak turistler için bir çekim noktası haline getirilmesini sağlarlar

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Genel Değerlendirme

Marka Seçimiyle İlgili Beş Maddelik Kontrol Listesi?

Zonguldak Kömür Jeoparkı
Logosunu
Sen Seç!

- Seçtiğiniz markanın tescili için gerekli tüm hukuki şartları karşılayıp karşılamadığını kontrol edin (başvurunun reddedilmesiyle ilgili sebepler).
- Mevcut markalarla aynı yada ayırt edilemeyecek şekilde benzer olmadığından emin olmak için bir marka araştırması yapın.
- Markanın okunması, yazılması, telaffuzu ve hatırlanmasının kolay olduğundan ve her türlü reklam araçlarına uygun olduğundan emin olun.
- Markanın kendi dilinizde ve potansiyel ihracat piyasalarınıza ait dillerde istenmeyen ikinci bir anlama sahip olmadığından emin olun.
- Aynı alan adının (İnternet adresinin) tescil için mümkün olup olmadığını kontrol edin.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Dinlediğiniz için Teşekkür Ederim.

Doç. Dr. Şenay SARAÇ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi / Öğretim Üyesi
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi / Sınai Mülkiyet Hakları Tüzel Kişi Yetkilisi
Teknoloji Transfer Ofisi | Sınai Mülkiyet Hakları Koordinatörü

senay.sarac@beun.edu.tr

